

HUDUT BÖLGELERİ UÇUŞ YÖNETMELİĞİ

Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi	: 8/11/1982	No: 8/5631
Dayandığı Kanunun Tarihi	:	
Yayımlandığı R. Gazetesinin Tarihi	: 16/12/1982	No: 17900
Yayımlandığı Düsturun Tertibi	: 5 Cilt: 22	S. 3071

21/4/2022 tarihli ve 31816 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 20/4/2022 tarihli ve 5483 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı uyarınca bu Yönetmelik Cumhurbaşkanlığı Yönetmeliği bölümüne eklenmiştir.

Amaç:

Madde 1 – Sulh zamanında komşu ülkeler hava sahasının TÜRK ve TÜRKİYE'deki yabancı hava araçları tarafından ihlal edilmelerini önlemektir.

Kapsam:

Madde 2 – (Değişik: 21/4/1983 - 83/6418 K.)

Bu Yönetmelik,

a) Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Harita Genel Müdürlüğüne;⁽¹⁾

b) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığında tescilli muhtelif özel ve resmi kuruluşlara;⁽¹⁾

c) Türk Hava Kurumuna,

d) Geçici bir süre için Türkiye’de kalmalarına müsaade edilen yabancı devletlere;

ait askeri ve sivil hava araçlarının; kontrol sahaları ve hava yolları hariç Türk hava sahasındaki hareket tarzlarını kapsar.⁽¹⁾

Hava savunma, arama-kurtarma, istihbarat, keşif, gözetleme, terörle mücadele, hudut gözetimi ve güvenliği, hudut belirleme görevleri ile, kaçakçılığın men ve takibini yapan hava araçlarına bu yönetmelik hükümleri uygulanmaz.⁽¹⁾

Sorumluluk:

Madde 3 – a) Bu yönetmeliğin uygulanmasında Genelkurmay Başkanlığı, Kara, Deniz, Hava Kuvvetleri Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü ile emrinde her türlü hava aracı bulunduran Birlik Komutanlığı, Özel ve Resmi Kurumlar ile bizzat hava aracını kullanan personel,⁽²⁾

b) Yönetmeliğin uygulanmasını denetlemek ve takip etmekten ise Milli Savunma Bakanlığı adına Hava Kuvvetleri Komutanlığı sorumludur.⁽²⁾

Tanımlar:

Madde 4 – a) Hudut Hattı:

(1) Karada; taraf devletler arasında anlaşmalarla tespit edilen ve hususi işaretlerle belli edilen hattır.

(2) Denizde; kara sularının dış hattır.

b) Uçuş Malumat Bölgesi (FIR - Flight Information Region) ve FIR Hattı :

İçerisinde uçuş malumat ve ikaz hizmetinin verildiği boyutları belirlenmiş hava sahasına FIR, bu sahanın hudutlarına da FIR hattı denir.

c) Hükümran Hava Sahası:

Devletin hükümranlığı altında bulunan arazi ile ona bitişik karasularının üstünde bulunan ve yerden/denizden sınırsız irtifaya kadar uzanan saha, devletin hükümran hava sahasıdır.

d) Tampon Bölge (Buffer Zone):

(1) Karada; kara hudut hattı ile bu hatta azami yaklaşma müsaadesi verilen hat arasında kalan uçuş bölgesidir.

(2) Denizlerde; komşu devlet karasuları hattı ile bu hatta azami yaklaşma müsaadesi verilen hat arasında kalan uçuş bölgesidir.

(1) 21/4/2022 tarihli ve 31816 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 5483 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 1 inci maddesiyle, birinci fıkranın (a) bendine “Jandarma Genel Komutanlığı,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Sahil Güvenlik Komutanlığı,” ibaresi eklenmiş, aynı fıkranın (b) bendinde yer alan “Ulaştırma Bakanlığında” ibaresi “Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığında” şeklinde, aynı fıkrada yer alan “harekât” ibaresi “hareket” şeklinde değiştirilmiş ve ikinci fıkraya “arama-kurtarma” ibaresinden sonra gelmek üzere “, istihbarat, keşif, gözetleme, terörle mücadele, hudut gözetimi ve güvenliği, hudut belirleme” ibaresi eklenmiştir.

(2) 21/4/2022 tarihli ve 31816 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 5483 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 2 nci maddesiyle, (a) fıkrasına “Jandarma Genel Komutanlığı” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Sahil Güvenlik Komutanlığı” ibaresi eklenmiş ve (b) fıkrasında yer alan “Genelkurmay Başkanlığı” ibaresi “Milli Savunma Bakanlığı” şeklinde değiştirilmiştir.

e) Havayolu:

Milli ve Uluslararası maksatlarla kullanılmak üzere TÜRKİYE tarafından tespit edilen, 10 Deniz mili genişliğinde üzerinde kontrollü uçuşların yapılabilirdiği ve AIP esaslarına uygun olarak uçulması gereken, yere nazaran belirli bir irtifadan itibaren, üst tavanı belirlenmemiş ise sınırsız irtifaya kadar uzanan hava koridorudur.

f) Kontrol Sahası:

Arz sathı üzerinde belirli bir yükseklikten itibaren yukarıya doğru uzanan kontrollü bir hava sahasıdır.

g) Kara Suları:

Devletin kara ülkesi ve iç sularına bitişik olan ve devletin egemenliğine tabi olan deniz alanıdır.

h) Uluslararası Sular:

Ülkelerin karasuları dışında kalan deniz sahalarıdır.

i) Hava Savunma Teşhis Bölgesi (ADIZ - Air Defence Identification Zone):

Milli Güvenlik veya hava savunma araçlarıyla, boyutları yetkili otorite tarafından belirlenen ve ilan edilen; içerisinde uçakların müsbet teşhis zorunluğu olan hava sahasıdır.

j) Tahditli Bölge:

Devletin kara ülkesi ya da karasuları üstünde bulunan ve ilgili makamlarca üzerinde uçulması şartlara bağlanmış sahalardır.

k) Tehlikeli Bölge:

Belirli zamanlarda tehlikeli faaliyetlerin icra edildiği sahalardır.

l) (Ek:RG-21/4/2022-31816-CK-5483/3 md.) Düzenleyici Kuruluş: Hava seyrüsefer hizmetlerine yönelik ulusal gözetim ve düzenleyici rol üstlenen kamu kuruluşu olarak Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüdür.

m) (Ek:RG-21/4/2022-31816-CK-5483/3 md.) Hava Aracı: Havanın yeryüzüne olan reaksiyonları dışında, atmosferdeki havanın reaksiyonlarından destek olarak havada tutunabilen, havada uçuş için kullanılan ya da kullanılması düşünülen araçtır.

n) (Ek:RG-21/4/2022-31816-CK-5483/3 md.) Havacılık Bilgi Yayını (AIP) : Bir devlet veya onun yetkilendirdiği kuruluş tarafından yayımlanan, hava seyrüseferi ile ilgili gerekli güncel havacılık bilgilerini içeren süreklilik taşıyan yayınlardır.

o) (Ek:RG-21/4/2022-31816-CK-5483/3 md.) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı Kuruluş: Hava seyrüsefer hizmetlerini sağlamaktan sorumlu kamu kuruluşu olarak Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğüdür.

p) (Ek:RG-21/4/2022-31816-CK-5483/3 md.) IFR: Aletli uçuş kurallarını sembolize eden kısaltmadır.

r) (Ek:RG-21/4/2022-31816-CK-5483/3 md.) IFR Uçuş: Aletli uçuş kurallarına göre icra edilen uçuştur.

s) (Ek:RG-21/4/2022-31816-CK-5483/3 md.) IMC: Aletli meteorolojik şartları göstermek için kullanılan semboldür.

t) (Ek:RG-21/4/2022-31816-CK-5483/3 md.) Uçuş Planı: Bir hava aracının tasarlanan uçuşuna ya da uçuşun bir bölümüne ilişkin olarak hava trafik hizmet birimlerine sağlanan özel bilgi formatıdır.

u) (Ek:RG-21/4/2022-31816-CK-5483/3 md.) VFR: Görerek uçuş kurallarını gösteren/tanımlayan sembol kısaltmasıdır.

v) (Ek:RG-21/4/2022-31816-CK-5483/3 md.) VFR Uçuş: Görerek uçuş kurallarına göre gerçekleştirilen uçuştur.

y) (Ek:RG-21/4/2022-31816-CK-5483/3 md.) VMC: Görerek meteorolojik şartları gösteren/tanımlayan sembol kısaltmasıdır.

z) (Ek:RG-21/4/2022-31816-CK-5483/3 md.) Yasak Saha (Bölge): Bir devletin toprakları veya kara suları içerisinde olan ve uçuş yapılması yasaklanmış, hudutları belirli hava sahasıdır.

Tampon Bölge Uçuş Limitleri (Kontrol Sahaları ve Havayolları Hariç)

Madde 5 – a) Türk Hava Araçları:

Komşu ülkelerle saptanmış, ilgili tahditleri EK-1'de özet olarak gösterilen hudut anlaşma ve protokollerinde aksine bir limit yoksa;⁽¹⁾

(1) (Değişik:RG-21/4/2022-31816-CK-5483/4 md.) Mikro (Mikro, mini ve küçük İHA tanımı (kalkış ağırlığı 150 kg'den az), mini ve küçük İHA/ SİHA'lar hariç olmak üzere karada;

(a) Her irtifada komşu ülkelerin kara hudut hattına jet motorlu hava araçları 20 Km.den (10,8 Deniz Mili), pervaneli motorlu hava araçları 10 Km.den (5,4 Deniz Mili),

(b) Helikopterler ve döner kanatlı hava araçları; komşu ülke kara hudut hattına 1 Km.den (0,54 Deniz Mili), daha fazla yaklaşamazlar.

(2) Denizde;

Uluslararası hukukun açık denizler üzerindeki hava sahalarının bütün ülkelerin kullanımına açık oluşu prensibini dikkate alarak bütün TÜRK Hava araçları diğer ülkelerin karasularına kadar uçuş yapabilirler. Diğer ülke karasularına giremezler. Karasularının genişliği ilgili Bakanlık, Komutanlık ve kuruluşlarca ayrıca yayımlanır.

b) Yabancı Hava Araçları:

(1) 21/4/2022 tarihli ve 31816 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 5483 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 4 üncü maddesiyle, bu fıkrafta yer alan "EK-A'da" ibaresi "EK-1'de" şeklinde değiştirilmiştir.

(1) **(Değişik:RG-21/4/2022-31816-CK-5483/4 md.)** TÜRKİYE - GÜRCİSTAN - ERMENİSTAN - AZERBAJCAN - İRAN kara hududunda; RİZE – ERZURUM - VAN - BAŞKALE, 37.20K, 44.00D hattının doğusuna,

(2) **(Değişik:RG-21/4/2022-31816-CK-5483/4 md.)** TÜRKİYE - BULGARİSTAN - YUNANİSTAN kara hududunda; ÇANAĞKALE - ORTAKÖY - ÇORLU - TERKOS GÖLÜ hattının batısına,

(3) Diğer komşu devlet kara hudutlarına 40 Km. (21.6 Deniz Mili) KARADENİZ, EGE ve AKDENİZ'de TÜRK karasuları hattına 10 Km. (5.4 Deniz Mili)'den fazla yaklaşamazlar.

Özel uçuş müsaade yetkisi:

Madde 6 - a) (Değişik:RG-21/4/2022-31816-CK-5483/5 md.) Her tip hava aracı (hava savunma, arama kurtarma, istihbarat, keşif, gözetleme, terörle mücadele, hudut gözetimi ve güvenliği, hudut belirleme görevleri ile kaçakçılığın men ve takibi hariç) 5 inci maddede limitleri belirtilen tampon bölge içerisinde müsaadesiz uçamaz. Ancak bu bölgede uçuş mecburiyeti olduğunda;

(1) Bir uçuş planı, ilgili Hava Trafik Hizmet (ATS) birimine Havacılık Bilgi Hizmetleri (AIS) ofisi veya Entegre Uçuş Planı İşleme Sistemi (IFPS) birimine kaptan pilot, şirketin temsilcisi veya yetkilisi tarafından sunulması gerekmektedir.

(2) Uçuş planı, şahsen, telefon, faks, <http://ais.dhmi.gov.tr> veya herhangi bir haberleşme aracı ile ATS birimine (AIS Ofisi) sunulduğunda, Türkiye Havacılık Enformasyon Yayını (AIP)'nin ENR 1.11 bölümünde yer alan uygulama doğrultusunda ilgili hava trafik hizmet birimlerine ve Hava Savunma Bildirim Merkezine (ADNC) Havacılık Sabit İletişim Ağı (AFTN)/ Havacılık Mesaj İşleme Sistemi (AMHS) üzerinden dağıtımı yapılır.

(3) Tampon bölge içerisinde yapılacak milli uçuşlar için izin vermeye Kara Kuvvetleri Komutanlığı, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı, Hava Kuvvetleri Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü kendi hava araçları için yetkilidirler. Kuvvet Komutanlıkları bu yetkilerini gerektiğinde Ordu Komutanlığı, Donanma Komutanlığı, Kolordu Komutanlığı ve Muharip Hava Kuvveti Komutanlığına devredebilirler. Yapılacak uçuş en kısa zamanda koordinasyon yönünden bölgedeki Hava Kuvvetleri Komutanlığı, Hava Savunma ünitelerinden birine uçuş yapılacak bölge özelinde ilgili hava sahası kontrol ve yönetim makamlarına (Birleştirilmiş Hava Harekât Merkezi ve Müşterek Kuvvet Hava Komutanlığı (BHHM ve Müş.Kuv.Hv.K.lığı)) ile ilgili kontrol unsuru bildirilir.

(4) Diğer uçuşlar için, uçuş yapacak hava aracının sahip olduğu makam, yapacağı uçuşun maksadını bildirmek suretiyle Milli Savunma Bakanlığından özel izin alır. Milli Savunma Bakanlığı bu yetkiyi Hava Kuvvetleri Komutanlığına devredebilir. Bu takdirde Hava Kuvvetleri Komutanlığı verdiği izinlerden Milli Savunma Bakanlığına zamanında bilgi verir.

(5) Alınacak izinlerden sonra yapılacak uçuşlar; komşu ülkelerle yapılmış ikili anlaşmalar, müteakabiliyet esasları ve Genelkurmay Başkanlığının gerektiğinde koyacağı ve yayımlayacağı özel tahditlere uygun olmalıdır.

(6) Tampon bölge içerisinde bulunan sınır karakollarından veya sınır bölgesinden yaralı ve hasta nakli ve/veya acil yardım gibi benzer uçuşlarda kullanılacak hava araçlarının yapacağı uçuşlar, arama ve kurtarma görevleri içerisinde mütalaa edildiğinden bu Yönetmelik kapsamı dışında bırakılmıştır. Bu tür hava araçlarına verilecek uçuş müsaadelerinde Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü yetkilidir. Kuvvet Komutanlıkları bu yetkilerini gerektiğinde ast komutanlıklara devredebilirler.

b) Uçuş müsaade istekleri EK-2 müracaat formuna uygun olarak yapılır.⁽¹⁾

c) Tampon Bölgede uçuş için müracaat süresi:

(1) Milli ve müttefik ülkelerle müştereken yapılacak tatbikatlar esnasında icra edilecek uçuş faaliyetleri tampon bölge içine giriyor ve bu durum Genelkurmay Başkanlığının yıllık tatbikat direktifinde (TATPROG) belirtiliyor ise bu uçuşlar için özel izne gerek yoktur. Bu direktifte yer almayan planlı ve plansız tatbikatlar için önceden izin alınır.

(2) Zirai mücadele, MTA, KADASTRO, havadan fotoğraf çekimi ve diğer maksatlar için yapılacak uçuşlar için asgari 20 gün önceden Milli Savunma Bakanlığından izin alınır. Müsaade verilen uçuşların detaylı programından bir kopya Hava Kuvvetleri Komutanlığına gönderilir.⁽¹⁾

(3) Müsaade edilen uçuşlar Dışişleri ve İçişleri Bakanlıklarına bildirilir.

4 - **(Ek: 21/4/1983 - 83/6418 K.)** Acilen çıkacak zirai ilaçlama ani uçuş istekleri için, uçuş yapacak hava aracının sahip olduğu makam, mahalli Tarım Bakanlığı İl Zirai Mücadele ve Karantina Müdürlüğü görüşünü aldıktan sonra mülki amirliklere müracaat yapılabilir. Mülki Amir mücadelenin aciliyetini değerlendirerek bölgesi içindeki yerde uçuş yapılmasına müsaade vermeye yetkilidir. Verilecek müsaadelerde; bu Yönetmeliğın eki EK-1'de belirlenen anlaşma esasları ile 7 nci maddede açıklanan hususlar dikkate alınır. Mülki amirler bu tür uçuşları bölgedeki en yakın askeri makama, Hava Kuvvetleri Komutanlığına bağlı en yakın Hava Üs Komutanlığına ve ayrıca hududa yakın uçuşlar anlaşmada varsa karşı devletin hudut makamlarına bildirilmesini sağlar.⁽¹⁾

Özel uçuş izni verilirken dikkate alınacak hususlar:

Madde 7 – a) Türk Hava araçları için:

(1) Trafik kontrol merkezleri veya radar ile asgari bir kanaldan telsiz irtibatı yapabilecek muhabere teçhizatı ile varsa IFF/SIF cihazlarının faal olması,

- (2) Asgari bir adet S/S cihazı,
(3) Teknik limitler içinde faal olan ana ve yedek pusulaların bulunması zorunludur.

(1) 21/4/2022 tarihli ve 31816 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 5483 sayılı Cumhurbaşkanî Kararının 5 inci maddesiyle, (b) fıkrasının ilk cümlesinde yer alan “EK-B” ibaresi “EK-2” şeklinde, (c) fıkrasının (2) numaralı bendinde yer alan “Genelkurmay Başkanlığından” ibaresi “Millî Savunma Bakanlığında” şeklinde, aynı fıkranın (4) numaralı bendinde yer alan “Hudut Bölgeleri Uçuş Yönetmeliğinin EK-A’sında” ibaresi “bu Yönetmeliğin eki EK-1’de” şeklinde değiştirilmiştir.

(4) (1), (2) ve (3) üncü bendlerdeki seyrüsefer cihazlarına sahip olmayan, zirai mücadele ve havadan fotoğraf çekimi için kullanılan uçaklara tampon bölge içinde uçuşa müsaadesi verilmesi zorunluluğu görüldüğünde; aşağıdaki hususlar uygulanır.

(a) **(Değişik:RG-21/4/2022-31816-CK-5483/6 md.)** Uçuş planı; uçuş icra edecek her tip hava aracının pilot-uçuş ekibinin bağlı olduğu ilgili birimce hazırlanır ve hazırlanan uçuş planının, görevin icra edildiği bölgedeki yetkili sivil havacılık otoritesi tarafından BHHM ve Müş.Kuv.Hv.K.lığına ulaştırılması sağlanır.

(b) **(Değişik:RG-21/4/2022-31816-CK-5483/6 md.)** BHHM ve Müş.Kuv.Hv. K.lığında bulunan Sivil Savunma görevlisi bu bilgilerin bölgedeki mülki idare amirlerine ulaştırılmasından sorumlu olur.

(c) **(Değişik:RG-21/4/2022-31816-CK-5483/6 md.)** Uçuş yapılacak bölgede herhangi bir hava birliği yok ise yapılacak uçuştan asgari 24 saat önce en yakın kaza merkezindeki mülki idare amirine veya askeri birliğe müracaat ederek yapacağı uçuş hakkında detaylı bir uçuş planı verir.

Uçuş planını alan mülki ve askeri makam, bu uçuş planını en seri vasıta ile uçuş başlamadan önce, BHHM ve Müş.Kuv.Hv. K.lığına ulaştırır. Hava şartları ve diğer sebeplerle uçulmadığı hâllerde aynı kanallardan BHHM ve Müş.Kuv.Hv.K.lığına uçuş başlama saatlerinden önce bilgi verir.

(d) **(Değişik:RG-21/4/2022-31816-CK-5483/6 md.)** Türkiye'nin tamamında yapılacak uçuşlar için koordine kurulacak birlik BHHM ve Müş.Kuv.Hv.K.lığıdır.

b) Yabancı hava araçları için:

(1) Tatbikat maksadı ile tampon bölgeye girecek irtibat, lojistik, ulaştırma araçları ile bölgede yapılması Genelkurmay Başkanlığının tatbikat direktifinde belirtilen (TATPROG) görevlerde mevcut uçuş müsaade usulleri ile tatbikat hareket emirlerinde belirtilen esaslar uygulanarak uçuş yapılabilir.

(2) **(Değişik:RG-21/4/2022-31816-CK-5483/6 md.)** Tatbikat dışı yapılacak her nevi uçuşlar için Milli Savunma Bakanlığından özel izin alınır. Milli Savunma Bakanlığı gerek gördüğünde, bölgeyi iyi tanıyan tam yetkili, lisan bilir pilot veya seyrüseferci bir Türk Subayının uçuş boyunca hava aracında bulundurulmasını, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarından isteyebilir. Bu durumlarda yabancı hava araçları görevli Türk personelini hava aracına almadan hiçbir suretle kalkış yapamaz.

Uçuş şartı ve radar kontrolü:

Madde 8 – (Değişik:RG-21/4/2022-31816-CK-5483/7 md.)

Tampon bölge içinde uçacak hava araçları mümkün olan bütün hâllerde VFR çerçevesinde uçuş düzenleyecek ve pozitif askeri radar/Hava Trafik Kontrol Hizmeti (ATC) Birimlerinin kontrolünde olacaklardır.

Tampon:

Madde 9 – Tampon bölge içerisinde yapılacak bütün uçuşlar (Tatbikat uçuşları hariç), yer gözetleme postaları tarafından bir hudut olayı olarak değerlendirilip ilgili talimatlar gereğince rapor edilir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik:

Madde 10 – Bu Yönetmelik 4 Nisan 1972 tarihli ve 7/4190 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan "Hudut Bölgeleri Uçuş Yönetmeliği" ile ek ve değişikliklerini yürürlükten kaldırır.

Yürürlük :

Madde 11 – Bu Yönetmelik yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer. Gerekliğinde hudut bölgelerinin tümünde veya bazılarında yürütülmesi Milli Savunma Bakanlığının teklifi ve Cumhurbaşkanı Kararıyla ertelenebilir.⁽¹⁾

Yürütme :

Madde 12 – Bu Yönetmeliği Cumhurbaşkanı yürütür.⁽²⁾

(1) 21/4/2022 tarihli ve 31816 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanan 5483 sayılı Cumhurbaşkanı Kararının 8 inci maddesiyle, bu fıkra da yer alan "Genelkurmay Başkanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulu Kararıyla" ibaresi "Milli Savunma Bakanlığının teklifi ve Cumhurbaşkanı Kararıyla" şeklinde değiştirilmiştir.

(2) 21/4/2022 tarihli ve 31816 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanan 5483 sayılı Cumhurbaşkanı Kararının 9 uncu maddesiyle, bu fıkra da yer alan "Bakanlar Kurulu" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

EK-1 (Değişik:RG-21/4/2022-31816-CK-5483/10 md.)

DEVLET	İMZA TARİHİ	YAPILAN ANLAŞMANIN ADI	HUDUDA AZAMİ YAKLAŞMA MESAFESİ VE İLGİLİ NOTLAR (kilometre veya mil)
Bulgaristan	28.12.1967	Türkiye Cumhuriyeti ile Bulgaristan Halk Cumhuriyeti Arasında Hudut Olaylarının Önlenmesi ve Halli ile Hudut İşaretlerinin Bakımı Hakkında Anlaşma	Bütün Hava Vasıtaları hudut hattına 5 kilometreden yakın mesafede uçamazlar. Tarım ve harita ihtiyaçları için kullanılacak uçaklar tarafından hududa 5 kilometreden daha yakın mesafede yapılacak uçuşların şartları, iki taraf arasında diplomatik yolla tespit edilir.
Gürcistan, Ermenistan ve Azerbaycan	06.02.1991	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Arasında Harita Yapımı için Hava Fotoğraflarının Alımı ve Doğal Kaynakların Araştırılması ile Tarımsal İlaçlama, Doğal Afetler ve Kurtarma Amacıyla Sınır Bölgelerinde Yapılacak Uçuşlara İlişkin İşbirliği Protokolü	Akit taraflar işbu Protokoldeki hükümlere uymak kaydıyla, harita yapımı için hava fotoğrafı alımı ve doğal kaynakların araştırılması ile tarımsal ilaçlama, doğal afetler ve kurtarma amacıyla hudut bölgelerinde, hududun her iki tarafında 10'ar kilometrelik hava sahasında uçuş yapabileceklerdir.
Gürcistan ve Ermenistan	15.07.1937	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Arasında Hudut Hadisesi ve İhtilaflarının Tetkik ve Halli Usulüne Dair Mukavele	Kendi arazileri üzerinde uçuş yapan hava vasıtaları hudut hattına 10 kilometre yaklaşınca hüviyetlerini bildirir alametleri çıplak gözle iyice görülebilmesine imkan vermek için 300-600 metreye kadar inceklerdir.
Gürcistan ve Ermenistan	28.11.1991	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti Arasında Türk-Sovyet Sınır Hattının Her İki Tarafında Kalan Onar Kilometrelik Bölgenin İçinde Yapılacak Sivil ve Askeri Hava Vasıtalarının Uçuşlarını Düzenleyen Protokol	Karşı tarafın haberi olmaksızın sınır hattına 10 kilometreden yakın bulunan bölgelerde herhangi bir irtifada diğer tarafın sivil ve askeri hava vasıtaları uçuş yapamazlar. Karşı tarafın haberi olmaksızın sivil ve askeri helikopterler sınır hattına 2 kilometreden daha yakın bulunan bölgelerde herhangi bir irtifada uçuş yapamazlar. Belirtilen mesafelerden sınır hattına daha yakın sivil ve askeri hava vasıtaları ile helikopterlerin zorunlu uçuşlarında Protokol ekinde bulunan format çerçevesinde karşı tarafa bilgi verilmesi zorunludur.
DEVLET	İMZA TARİHİ	YAPILAN ANLAŞMANIN ADI	HUDUDA AZAMİ YAKLAŞMA MESAFESİ VE İLGİLİ NOTLAR (kilometre veya mil)
Ermenistan	28.11.1991	Erivan'ın Zvartnots ve Erebuny Havaalanlarına İnş-Kalkışları Düzenleyen Mektuplar	Erivan'ın Zvartnots ve Erebuny Havaalanlarının kara hududuna yakın konumu ve bölgedeki zor coğrafi koşulları dikkate alarak, sivil ve askeri hava vasıtalarının uçuşlarının güvenliğini sağlamak amacıyla; Sivil ve askeri hava vasıtalarının; Erivan'ın Zvartnots ve Erebuny Havaalanlarına yaptığı uçuşlar, 28/11/1991 tarihli "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti Arasında Türk-Sovyet Sınır Hattının Her İki Tarafında Kalan Onar Kilometrelik Bölgenin İçinde Yapılacak Sivil ve Askeri Hava Vasıtalarının Uçuşlarını Düzenleyen Protokol" hükümlerinin ihlali sayılmayacaktır.

Ermenistan	28.11.1991	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Arasında Yapılan ve Leninakan Havaalanına Zaruri Koşullarda ve Alet Uçuş Kuralları (IFR) ile İniş-Kalkış Yapacak Sivil ve Sivil Amaçlı Askeri Hava Vasıtalarının Uçuşlarını Düzenleyen Protokol	Leninakan Havaalanına zaruri koşullarda ve Alet Uçuş Kuralları (IFR) ile iniş-kalkış yapacak sivil ve sivil amaçlı askeri hava vasıtalarının iniş-kalkışları sırasında uygulayacakları trafik paternleri uyarınca sivil ve sivil amaçlı askeri hava vasıtaları, Türkiye-SSCB kara sınırının 404700N-434328E/404100N-434100E/403340N-433830E noktaları arasında kalan bölge dahilindeki Türk hava sahasını bu sınırların batısına geçmeden kullanabileceklerdir.
Azerbaycan	05.05.1997	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Hükümeti Arasında Sınır Olay ve Uyuşmazlıklarının Çözümüne Dair Sözleşme	Sınırın her iki tarafındaki 10'ar kilometrelik alanlar üzerindeki uçuşlar; 5/5/1997 tarihli Sözleşmenin ekinde yer alan "Sınırın Her İki tarafında Onar Kilometrelik Alanda Uçuşlarla İlgili Protokol" esaslarına göre düzenlenir.
İran	23.11.1986	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk-İran Hudut Bölgelerinde Harita Yapımı için Hava Fotoğraflarının Alımı Hakkında Teknik İşbirliği Protokolü	Akit Taraflar, Türk-İran hudut bölgelerinde harita yapımı için gerekli hava fotoğraflarını çekmek amacıyla, işbu Protokoldeki hükümlere uymak kaydıyla, hududun her iki tarafında 10'ar kilometrelik hudut içinde uçuş yapabileceklerdir.
DEVLET	İMZA TARİHİ	YAPILAN ANLAŞMANIN ADI	HUDUDA AZAMİ YAKLAŞMA MESAFESİ VE İLGİLİ NOTLAR (kilometre veya mil)
Suriye	09.06.1971	Türkiye-Suriye Hudut Komisyonu Toplantıları Protokolü	Taraflar, karşı taraf hava sınırının kendi uçaklarınca ihlalini önleyecek her türlü müessir tedbirin alınması ve uçakların hudut hattına 5 kilometreden fazla yaklaşmasının önlenmesi hususunda görüş birliğine varmıştır. Zirai Mücadele için 5 kilometrelik saha içinde yapılması gereken uçuşlar yeterli bir süre önce diğer tarafın hudut makamlarına bildirilecektir. Harita yapımı için havadan fotoğraf alımı hakkındaki uçuşlar, bu konuda Türkiye-Suriye arasında akdedilmiş 28/8/1969 tarihli protokol uyarınca yapılacaktır.
Suriye	28.08.1969	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında, Türkiye-Suriye Hududunda Harita Yapımı için Hava Fotoğraflarının Alımı Hakkında Teknik İşbirliği Protokolü	Akit taraflar, Türkiye-Suriye hudut bölgesi haritalarının yapımı için gerekli dikey hava fotoğraflarını almak amacıyla, işbu Protokoldeki hükümlere uymak şartıyla, hudut hattı üzerinde uçuş yapabileceklerdir.
NOT:	1. Komşu devletler ile olan kara hudutlarımızın belirlenmesi veya işaretlenmesi konularında ihtiyaç duyulan harita ve konum bilgilerinin müştereken üretimi amacıyla yapılması kararlaştırılan ortak teknik çalışmalar ile ilgili devlet ile mevcut Hudut Anlaşması çerçevesinde tesis edilmiş olan "Yüksek", "Merkezi" veya "Daimi" gibi isimlere havi üst seviyeli Hudut Komisyonunda alınmış olan kararlar dikkate alınacaktır.		
	2. Bu Ek'e yapılacak değişiklik ve ilaveler Dışişleri ve İçişleri Bakanlıkları tarafından süratle ilgililere duyurulacak, ayrıca Yönetmelikte değişiklik yapılması da sağlanacaktır.		

Tampon Bölge Uçuş Müracaat Formu

1. Müracaat yapan kuruluş veya birlik adı :
2. Yapılacak Uçuşun maksadı :
3. Uçuşun kapsadığı tarih :
4. Uçak tipi ve adedi :
5. Uçak No. :
6. Çağrı adı :
7. Uçakta bulunan frekanslar :
8. Uçakta bulunan S/S cihazlarının tipleri :
9. Kalkış meydanı, iniş meydanı, yedek meydanlar :
10. Uçuş üst ve alt irtifai :
11. Uçuş yapılacak bölgenin koordinatları (Bu bölge bir kroki veya haritada gösterilecektir.) :
12. Bölgede temas edeceği radarların adları :
13. Uçuş yapılacak bölgenin komşu ülke sınırına/sınırlarına mesafesi (Km.) :
14. Yapılacak uçuş için o ülke/ülkeler ile daha önce herhangi bir anlaşma veya protokol yapılmış mıdır. Adı ve Tarihi :
15. Yapılmış olan bu anlaşma ve protokol hangi makamlar arasında yapılmıştır. :

8/11/1982 TARİHLİ VE 8/5631 SAYILI BAKANLAR KURULU KARARI İLE YÜRÜRLÜĞE KONULAN YÖNETMELİĞE EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN YÖNETMELİKLERİN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ GÖSTEREN TABLO			
Ek ve Değişiklik Getiren Yönetmeliği Yürürlüğe Koyan Yönetmeliğin		Sayıh Bakanlar Kurulu Kararı ile Yürürlüğe Konulan Yönetmeliğin Değişen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
Tarihi	Numarası		
21/4/1983	83/6418	-	5/9/1983
20/6/1988	88/13086	-	8/3/1988 tarihinden geçerli olmak üzere; 12/7/1988
20/4/2022	5483	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, Ek-A, Ek-2	21/4/2022